

БУДЬТЕ УВАЖНІ! ПЕДИКУЛЬОЗ!!!

До огляду на педикульоз не можна ставитися формально, особливо під час його проведення в дитячих колективах, оскільки саме діти найчастіше страждають на ураження вошами. Це серйозна проблема, що викликає низку інфекційних захворювань, профілактика яких є важливим завданням медичних працівників дошкільних закладів

Профілактика педикульозу вкрай важлива, адже ураженим може бути кожний незалежно від соціального становища та віку.

Ураження педикульозом відбувається під час:

- безпосереднього контакту із завошивленими особами, здебільшого — з волоссям ураженого;
- користування спільними речами — одягом, білизною, головними уборами, гребінцями, щітками для волосся тощо.

З ураженої особи воші можуть переповзати на підлогу та інші предмети, де зберігають свою життєздатність протягом двох діб. Тому дитина може інфікуватися педикульозом і в громадському транспорті, і в магазині, і в місцях навчання чи відпочинку.

До розмноження вошей призводять:

- недотримання правил особистої гігієни;
- велика скупченість людей
- міграція населення.

Педикульоз не є сезонним захворюванням, ураження вошами може відбуватися будь-якої пори року.

Що треба знати про педикульоз?

Педикульоз — паразитарне захворювання шкіри та волосся. Назва захворювання походить від латинської назви комахи-збудника. На дитині може паразитувати волоссяна, платтяна та лобкова воші або деякі з них одночасно. Відповідно до цього розрізняють чотири види педикульозу: волоссяний, одяжний, лобковий, змішаний.

Змішаний педикульоз — це, наприклад, одночасно волоссяний та платтяний тощо.

Найвищий рівень ураженості педикульозом — у дитячих та підліткових колективах — до 60% від усієї кількості уражених педикульозом осіб. У вересні ураженість педикульозом у дитячих колективах зростає до 30% від зареєстрованих протягом року.

Тривалість життя воші становить 20-45 днів. Цикл розвитку воші має три стадії: яйце-гнида, личинка, статевозріла воша.

У середньому на добу самиця волосяної воші відкладає 3-7 яєць [гнид], а за все своє життя — близько 300 яєць. Яйце довгастої форми, 1,0-1,5 мм довжини, жовтувато-білого кольору. Воно вкрите особливою клейкою речовиною, тому міцно прикріплюється до волосся або одягу. Залежно від температури яйця розвиваються протягом:

- 5 днів — за температури +38 °С;
- 16 днів — за температури +25 °С.

За температури нижче +25 °С яйця не розвиваються. Час розвитку личинок — 14-18 днів. Личинка зазвичай сірува-то-коричневого кольору, має три пари лапок з кігтикками, що дає їй змогу міцно триматися на волоссі або тканині. Середня тривалість життя статевозрілої воші — 34 дні. Опти-мальна температура розвитку +30...+32 °С. Статевозрілі воші мають сі-рувато-коричневе забарвлення, після кровосмокання — темнішають.

Як виявити педикульоз?

Ураження педикульозом відбувається: під час розчісування ді-лянки шкіри, яка свербить від укусів вошей, їхні екскременти потра-пляють у рану. Далі збудники інфекційних захворювань через кров проникають в організм дитини, інфікуючи її.

Симптоми ураження педикульозом:

- свербіж в місці укусу, який виникає внаслідок подразнення секретом, що виділяють воші під час кровосмокання;
- алергічні прояви, спричинені загроbinням шкіри від масо-вих укусів і дії слини воші на шкіру;
- пігментація шкіри внаслідок тканинних крововиливів і за-пального процесу, спричиненого дією слини воші;
- розчіси на тілі, що призводять до виникнення вторинних шкірних захворювань — запалення шкіри, екземи.

Небезпечними також є платтяні воші, які, напившись крові ди-тини і утримуючись на її одязі та білизні, переносять збудників хво-роб протягом тривалого часу.

Волосяна та одежна воші належать до одного роду і зовні дуже схожі за будовою, однак одежна воша більша ніж волосяна, її забарв-лення світліше. Самці зазвичай дрібніші за самок. Живе платтяна воша у складках, швах білизни й одягу, де відкладає яйця, прикрі-плюючи їх до ворсинок тканини. Яйця можуть приклеюватися та-кож до волосся на тілі людини.

Воші в усіх стадіях розвитку дуже чутливі до температури, зо-крема зниження температури і висока вологість повітря погіршують їх життєздатність. За температури +13 °С воші живуть до семи днів, у воді

залишаються живими до двох діб. Температура нижче +25 °С перешкоджає розвитку яєць.

У разі дуже високої температури тіла у хворої на висипний тиф дитини воші переповзають на здорових, поширюючи захворювання.

Як запобігти педикульозу?

Найліпша профілактика педикульозу — запобігання появи вошей. Для цього необхідно суворо дотримуватися правил особистої гігієни:

- регулярно митися не рідше одного разу на 7-10 днів;
- змінювати натільну та постільну білизни в ці самі строки або після забруднення з подальшим пранням;
- регулярно стригтися і щоденно розчісувати волосся;
- систематично чистити верхній одяг;
- регулярно прибирати приміщення;
- утримувати в чистоті предмети побуту та меблі.

Батьки мають з раннього дитинства формувати у своїх дітей навички особистої гігієни. Крім того слід щоденно оглядати волосся та одяг дітей після повернення додому.

Якщо, незважаючи на заходи особистої гігієни, воші та гниди все ж з'явилися, їх необхідно знищити не лише на волоссі, а й на одязі, постільній білизні, особистих речах та в усіх приміщеннях, де перебував уражений педикульозом.

Як позбутися педикульозу?

Для боротьби з педикульозом застосовують хімічний, механічний та фізичний методи боротьби.

Дезінсекційні заходи (знищення вошей) можна провести самостійно. Варто зауважити, що під час придбання в аптеці протипедикульозних препаратів необхідно звертати увагу на вимоги інструкцій з їх застосування щодо виду педикульозу, віку ураженого тощо.

Під час обробки волосся і наступного їх промивання водою слід уникати потрапляння препарату в очі, рот і ніс.

Після використання протипедикульозних препаратів більшість яєць стають нежиттєздатними, проте деякі з них залишаються живими. Тому важливо провести їх повне знищення — видалити механічно живі яйця і воші та ті, що загинули. Для полегшення видалення вошей з волосся необхідно:

- змочити волосся розчином води та 5-10% столового оцту; зав'язати поліетиленовою хусткою і рушником;
- витримати 30 хвилин;
- промити волосся проточною водою;
- вичесати густим гребенем загиблих вошей та їхні яйця.

Для дітей молодше п'яти років або тих, у кого є алергічні захворювання, використання протипедикульозних препаратів не рекомендовано. Для видалення в них вошей застосовують лише механічний метод:

- миття тіла;
- вичісування вошей густим гребенем;
- стрижка та гоління.

Після вичісування або стрижки волосся збирають на папір і спалюють.

Зважаючи на те що волосяні воші можуть паразитувати не лише на волосяній частині голови, а й на інших частинах тіла, необхідно провести повне миття тіла, бажано з використанням миючих засобів, що мають протипедикульозні властивості.

Фізичними методами боротьби з вошами є чищення речей та їх обробка високою температурою. Яйце має щільну оболонку, яка захищає його від впливу різноманітних несприятливих чинників зовнішнього середовища.

Отже, після прання білизну слід кип'ятити у 2%-вому розчині кальцинованої соди протягом 15 хвилин з момен-ту закипання, прасувати з обох боків, особливо шви та складки.

Відповідно до спільного наказу Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства освіти і науки України «Про удосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі» від 30.08.2005 № 432/496 у разі виявлення педикульозу медичний працівник дошкільного закладу має:

- подати екстрене повідомлення про інфекційне захворювання за формою № 058/о до найближчого територіального лабораторного відділення Держсанепідемслужби
- зареєструвати випадок педикульозу (гнида жива, гнида суха, жива воша) в Журналі обліку інфекційних захворювань за формою № ОбО/о.